

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเชื่อ ความศรัทธาเป็นสิ่งที่ดำรงอยู่เพียงแต่ภายใต้ความศรัทธาเหล่านั้นต้องประกอบด้วยปัญญาและสติ พระพุทธองค์สอนไว้ว่า “อย่าศรัทธาในพระพุทธรูปมากกว่าคำสอนของพระพุทธเจ้า” บางทีคนเราก็เห็นวัตถุที่ใช้ทดแทนสำคัญกว่าสิ่งที่ท่านสอนไว้เสียอีก ความเชื่อที่สำคัญที่สุดจริงๆ แล้วนั้นคือความเชื่อถือในตนเอง เชื่อในผลกรรมที่กระทำ วัตถุมงคลต่าง ๆ นั้นก็เป็นเพียงเครื่องยึดเหนี่ยวให้คนเรารู้สึกมั่นใจมากยิ่งขึ้น กำลังใจเป็นสิ่งสำคัญ การกราบไหว้บูชาวัตถุมงคลต่างๆ ก็เป็นการเพิ่มพลังใจได้ทางหนึ่ง แต่นั่นต้องอยู่ภายใต้กรอบของสติปัญญาและความพอดี หากความศรัทธากลายเป็นความมกมายโดยห่างไกลสติเมื่อไหร่ นั้น เครื่องรางที่เต็มคอก็คือพระพุทธรูปที่เต็มบ้าน ก็ไม่อาจช่วยใครได้ ใครๆ ก็รู้ว่าการแขวนพระที่คอเป็นเรื่องดี แต่ที่ดีกว่าคืออย่าลืมแขวนพระรัตนตรัยไว้ที่ใจด้วย

เมื่อความศรัทธาของพุทธศาสนิกชนมีมาก สิ่งที่แสดงออกมาก็จะมีมากตามมา ดังนั้น การบริจาค และการเข้าวัดอุทิศตน จะมีพุทธศาสนิกชนแสดงออกมามากขึ้น ถ้าไม่มีการบริหารจัดการที่ดี ก็จะทำให้ล่อแหลมต่อการดำเนินการเป็นพุทธพาณิชย์ เพราะหน้าที่ของพระสงฆ์ก็คือเป็นผู้นำทางสติปัญญา และจิตวิญญาณ สอนให้ประชาชนยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น แต่ปัจจุบันเมื่อเวลาเปลี่ยนไป พระสงฆ์บางกลุ่มก็เริ่มเข้าใจหน้าที่ของตนผิด คิดว่าหน้าที่ที่สำคัญของตน คือ การหาปัจจัยมาอุดหนุนวัด จึงหันมาทำธุรกิจกันมากขึ้น สะสมเงินทอง เป็นเหตุให้วิถีแห่งพุทธ ที่มุ่งนำสรรพชีวิตให้หลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด ถูกแทนที่ด้วย วิถีแห่ง“พุทธพาณิชย์” แม้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ และประชาชนส่วนใหญ่ก็ยังเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง และนรกสวรรค์อยู่ ประชาชนจำนวนมากยังนิยมไปวัดเพื่อทำบุญ ฟังเทศน์จากพระสงฆ์อยู่ เรียกได้ว่า พระสงฆ์ยังเป็นสถาบันที่ยังได้รับความเคารพจากคนไทยอยู่ แต่พระสงฆ์บางกลุ่มกลับหาประโยชน์จากความศรัทธาของพุทธศาสนิกชน

วิถีพุทธพาณิชย์ นอกจากไม่ใช่วิถีทางแห่งปัญญาตามวิถีแห่งองค์สัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ยังเป็นวิถีแห่งกิเลสตัณหา สร้างความโลภทั้งแก่ผู้บอกบุญ และผู้ทำบุญ ที่หวนพิชเพื่อหวังผลโดยไม่รู้จักจบสิ้น สมมติสงฆ์ ที่พึงเป็นผู้นำทางสติปัญญา ควรยกระดับจิตใจเหล่า

พุทธศาสนิกชนให้สูงขึ้น พ้นจากการครอบงำของอำนาจกิเลส กลับพาไปในทางที่ดี มุ่งสร้างความเจริญแต่ด้านถาวรวัตถุ และคิดถึงแต่วิถีหาเงิน พุทธพาณิชย์จึงอุบัติขึ้น เกิดการนำพิธีกรรมทางศาสนามาเป็นเครื่องมือหาเงิน เกิดกิจการขายบุญด้วยวิธีแปลกๆ ใหม่ ๆ

นอกจากนี้ วิธีแห่งพุทธพาณิชย์ที่พบเห็นได้ คือ การขายของในวัดด้วยราคาที่สูงลิบ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องรางของขลังต่างๆ ที่พยายามปลุกเสกให้มีหลายรุ่น หลายแบบออกมา ยิ่งตั้งราคาแพงก็ยิ่งมีคุณสมบัติมาก ใครอยากได้คุณสมบัติพร้อมมากน้อยแค่ไหน ก็ต้องเตรียมเงินเข้าไปในวัดมากขึ้นเท่านั้น ยกตัวอย่างเช่น จตุคามรามเทพที่ช่วงหนึ่งปลุกเสกกันออกมาไม่หยุดหย่อน จนสุดท้ายต้องจบลงตรงที่ขายองค์ละไม่กี่สิบบาท นอกจากเครื่องรางของขลังแล้ว ก็ยังมีรูปเทียนน้ำมัน พวงมาลัย รวมไปถึงกล่องบริจาคนานาชนิดที่อยู่ในวัดที่ตั้งราคาสูง คำกำไรเกินควรจากพุทธศาสนิกชน ขายเป็นชุดๆ ราคาต่อชุดก็หลายสิบบาทกว่าข้าวจานหนึ่งเสียอีก ส่วนกล่องบริจาคนานาชนิดก็มีการสนับสนุนคนรวย สอนอย่างผิดหลักพระพุทธศาสนาว่าเมื่อทำบุญมากก็จะได้รวยมากขึ้น นำศาสนาไปติดยึดกับระบบทุนนิยม บริโภคนิยม นั่นคือพุทธศาสนาในปัจจุบันที่เห็นความสำคัญของวัตถุมากกว่าจิตใจ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อพระเกจิอาจารย์ในการประกอบพิธีเททองหล่อพระพุทธรูปและพิธีพุทธาภิเษก เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับบุคคลหรือหน่วยงานใด ๆ ที่ประสงค์จะประกอบพิธีเททองหล่อพระพุทธรูปและพิธีพุทธาภิเษก

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อพระเกจิอาจารย์ในการประกอบพิธีเททองหล่อพระพุทธรูปและพิธีพุทธาภิเษก

๒. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเรื่องทัศนคติของประชาชนต่อพระเกจิอาจารย์ในการประกอบพิธีเททองหล่อพระพุทธรูปและพิธีพุทธาภิเษก

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑. ทัศนคติของประชาชนต่อพระเกจิอาจารย์ในการประกอบพิธีเททองหล่อพระพุทธรูปและพิธีพุทธาภิเษก เป็นอย่างไรบ้าง

๒. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเรื่องทัศนคติของประชาชนต่อพระเกจิอาจารย์ในการประกอบพิธีเททองหล่อพระพุทธรูปและพิธีพุทธาภิเษกมีอะไรบ้าง

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อพระเกจิอาจารย์ในการประกอบพิธีเททองหล่อพระพุทธรูปและพิธีพุทธาภิเษก ด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนคติต่อพระเกจิอาจารย์ในพิธีเททองหล่อพระพุทธรูปและพิธีพุทธาภิเษก

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่ร่วมพิธีเททองหล่อพระพุทธรูปและพิธีพุทธาภิเษก พระพุทธชัยชนะ ณ วัดชัยชนะสงคราม เขตสัมพันธวงศ์ ในวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ จำนวนทั้งสิ้น ๓๐๐ คน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีทัศนคติต่อพระเกจิอาจารย์ที่ประกอบพิธีเททองหล่อพระพุทธรูปและพิธีพุทธาภิเษกที่แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ทัศนคติ หมายถึงความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในที่นี้หมายถึงความเชื่อและความศรัทธาต่อการสร้างพระพุทธรูปในทางพระพุทธศาสนา

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ หมายถึง อำนาจที่รักษาสถานที่ และพระพุทธรูปในทางพระพุทธศาสนา

การสร้างพระพุทธรูป หมายถึง สร้างพระพุทธรูปขนาดต่างๆ ถวายในพระพุทธศาสนา

พิธีพุทธาภิเษก หมายถึง การประกอบพิธีกรรมตามคติความเชื่อทางศาสนา ในงานวิจัยนี้หมายถึงความเชื่อในการสร้างพระพุทธรูป อันเป็นสิ่งสักการะเพื่อการระลึกถึงพระพุทธเจ้า

พระเกจิ หมายถึง พระภิกษุสงฆ์ พระผู้มีคุณสมบัติเฉพาะบุคคล ในด้านใดด้านหนึ่ง

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ทราบทัศนคติของประชาชนต่อพระเกจิอาจารย์ในการประกอบพิธีเททองหล่อพระพุทธรูปและพิธีพุทธาภิเษก

๒. ทำให้ทราบปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเรื่องการประกอบพิธีเททองหล่อพระพุทธรูปและพิธีพุทธาภิเษก